

TÓTH ÁGNES VERONIKA

Anakronizmus avagy a porcicák

■ BATTERY DANCE COMPANY ■

Jelenet a Battery Dance Company előadásából

Koncz Zsuzsa felvétele

színészkedéshez. (...) Az amerikai költészet ismét kitört az irodalmiság korlátja közül. Annyira mai, hogy nem is jut eszembe, hogy modern. Lenyűgöz. Autentikus." (Az idézet Kodolányi Gyula *Amerika Ideje* című tanulmányából való. Magyar Szemle, XII. 5–6. szám.) E néhány sor azért érzékeltet egy keveset abból a földindulásszerű változásból, mely az amerikai költészetben (és tegyük hozzá, prózában) a hatvanas–hetvenes években lezajlott: az elemi, sűrített, rendkívül szókimondó versekben újra meghatározó jelentőségűvé vált a szavak lüktetése, zeneisége.

Innen nézve már nagyon is érthető, miért válhatott Hollander szempontjából inspirálónak Creeley vagy akár a *Lúdanya* című koreográfiában Kenneth Rexroth költészete. De a koreográfus talán nem használja ki eléggé ezeket a Frank Calberg által megzenésített irodalmi szövegeket, gyakran csupán sematizálja a szóképeket. Mégis viszonylag eredményesnek tekinthető az

alkotófolyamat, hiszen vannak részek, melyekben a szavak ritmusa, lejtése egyeduralkodóként diktálja a ritmust a táncosoknak: a szokatlan összjáték akkor válik izgalmassá, amikor sikerül eltávolodni a jelentés fogságától. A *Lúdanya* című darabot mellesleg 2000-ben alkotta Jonathan Hollander, és a Battery Dance Company alapításának huszonötödik évfordulóján mutatták be New Yorkban. Ez az érzelmes epizódokból álló darab feltehetően kontrasztként került az első koreográfia mögé, hogy letisztultabb világgal, hófehérbe öltözött táncosaival ellensúlyozza az előző csiricsaré kavarodást.

A *Járdakövek titkai* című darabbal az a probléma, hogy hiteltelennek hat. Mintha valaki megpróbálna szabadon asszociálni a krakkói zsidónegyedről, de közben arra törekedne, hogy a történetet pasztellszínekben tartsa, ez pedig meglehetősen nonszensz vágy. Így aztán hiába a körítés – a Cracow Klezmer Band zenéje, a szép anyagokból készült jelmezek (melyek évszázadokat hivatottak átölelni) –, ha kínosan hamis a koreográfia. Ez is csak egy változat a történelem szokásos bekebelezésére – sztorikká, anekdotákká, rajzfilmekké, bájos hangulatképekké gyúrására –, mely semmit és senkit nem kímél.

A *Jegyzetfüzetek* című darab aránylag biztatóan indul: mintha a testek végre csupán stilizált jelekként pötyyöznék a színpadot, az első pillanatokban még ott az esély, hogy végre valami zaklatottabb, diszsonánsabb, kevésbé harmonikus és édeskés jelleg kerekedhessen felül. E várakozás sajnos nem igazolódik be, a Georges Braque naplója által inspirált koreográfia nem több pantomimmel elegyes illusztratív hangulatképek sorozatánál.

Nagy kár, hogy csupán ilyen kevés lelkesedést sikerül kicsiholnom magamból a Battery Dance Companyt illetően, de ezúttal meglepően sematikus és felszínes darabokkal találkoztam. Nyilván a legendás nyolcvanas években kellett volna látnom őket.